

# GHID pentru pregătirea examenului de absolvire a programului de formare psihopedagogică Nivelul I

Programul de formare psihopedagogică se încheie cu examen de absolvire, realizat pe bază de colocviu. Participarea este condiționată de promovarea tuturor celorlalte discipline prevăzute de planul de învățământ al programul de formare psihopedagogică.

## Conținutul evaluării

Finalizarea programului de formare psihopedagogică se realizează prin *susținerea unui portofoliu didactic* în cadrul colocviului. Portofoliul didactic va cuprinde:

1. un **proiect** didactic, pentru un tip de lecție, o clasă și condiții la alegere, care să reflecte cunoștințele acumulate de student în cadrul disciplinelor Didactica specialității și Practică pedagogică;
2. **eseu pe o temă specifică disciplinelor pedagogice** studiate, prin care să abordeze cel puțin un aspect apreciat de absolvent ca fiind important în raport cu lecția ilustrată prin intermediul proiectului didactic;
3. **eseu pe o temă specifică disciplinelor socio-psihologice** care să analizeze aspecte cu caracter psihologic și social considerate a asigura eficiența activităților de învățare descrise în proiectul de lecție.

**Aprecierea** portofoliului didactic se va realiza pe baza cerințelor pe care trebuie să le respecte cele trei documente din componența sa. **Notarea** se va realiza de către comisia de evaluare, prin note întregi, de la 5 la 10. Promovarea colocviului se realizează cu nota 6.

## Cerințe privind elaborarea portofoliului didactic

1. Pentru proiectul didactic se vor folosi modelele prezentate în lucrările
  - Cerghit, I. (2007), *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, Iași,
  - Florea, Nadia, Mirela; Țăranu, Mihaela, Adela (2010), *Caiet de practică pedagogică*, Editura Fundației România de Mâine, București,
  - Florea, Nadia, Mirela (2010), *Didactica specialității. Aplicații la discipline economice*, Editura Fundației România de Mâine, București,
  - Șerdean, I., Goran, Laura (2004), *Didactica specialității – cu ilustrări din toate arile curriculare*, Editura Fundației România de Mâine, București,
2. Pentru referate: numărul de pagini va fi cuprins între 5 – 10 pagini; structura referatului va fi următoarea:
  - a. introducere (de ce a fost aleasă tema respectivă, care este legătura referatului cu lecția ilustrată prin proiectul didactic);
  - b. scopul referatului (ce urmărește referatul să scoată în evidență?)
  - c. problematica referatului (abordarea temei din punctul de vedere al literaturii de specialitate, al autorului; noutăți, aspect care trebuie să rămână în atenția profesorului de educație fizică, etc.)
  - d. concluzii/propuneri (cum a contribuit analiza temei la formarea de cadru didactic, cum se poate aplica în exercitarea profesiei, etc.)
  - e. bibliografie

## Perioada de evaluare

Colocviul va avea loc în perioada **ieulie 2017**. Data va fi anunțată prin serviciul secretariat.

## Consultații

În vederea elaborării portofoliilor didactice, studenții vor participa la consultații desfășurate în perioada **aprilie – iunie 2017**, conform orarului stabilit de cadrul didactic. În cadrul consultațiilor se va stabili și cadrul didactic (membru D.P.D.) ce va îndruma fiecare student în procesul de finalizare a portofoliului didactic.

## PROPUNERI PRIVIND TEMATICA REFERATELOR

### 1. Discipline psihologice

Psihologia Educației în contextul științelor psihologice și al Științelor Educației. Conceptele fundamentale ale psihologiei generale. Valorificarea lor la nivelul psihologiei educației. Factorii dezvoltării psihice. Ereditate, mediu, educație. Dimensiunea formativă a educației la nivelul formării personalității umane. Caracteristicile generale ale dezvoltării psihice umane - o perspectivă pedagogică. Dinamica dezvoltării psihice - o perspectivă pedagogică. Dezvoltarea cognitivă, morală, psihosocială. Învățarea școlară. Definiția și analiza conceptului. Factorii și bazele neurodinamice ale învățării. Tipuri, forme și niveluri ale învățării școlare. Succesul/insuccesul școlar - o realitate psihopedagogică și socială complexă. Definiția și analiza conceptelor de succes și insucces școlar. Factorii succesului/insuccesului școlar. Eșecul școlar. Etiologie. Personalitatea umană și dinamica ei. Definiția și analiza conceptului de personalitate. Clasa de elevi ca grup psihosocial. Clasa de elevi în contextul organizației școlare. Funcțiile și structura clasei de elevi. Rolul clasei de elevi în formarea personalității acestora. Contribuții la dezvoltarea *Psihologiei educației* ca știință: Momentul J.Fr. Herbart, E.Meumann, W.A., Lay, M. Montessori, O. Decroly etc. („Școala activă”). Piaget - teoria psihogenezei operațiilor intelectuale. Erikson – teoria dezvoltării psihosociale. Kohlberg- moralitatea Teoria dezvoltării sexuale – Freud. Procese psihice fundamentale ale învățării. Factori condiționali ai învățării: motivația și creativitatea. Grupul școlar: cooperare și competiție/reușită în clasa școlară. Cunoașterea personalității elevilor (metode și mijloace, fișa de caracterizare psihopedagogică). Dimensiunea psihologică a pregătirii profesorului: aptitudine, tact și competență didactică, comunicare și empatie didactică

#### **Bibliografie selectivă:**

Crahy, Marcel (2009), *Psihologia educației*, Editura Trei, București, Cristea, Gabriela, *Psihologia educației*, Editura C.N.I. Coresi, București, Druță, Maria, Elena (2000), *Psihologia proceselor educaționale*, Editura Fundației România de Mâine, București. Goran, Băzărea, Laura (2010), *Introducere în psihologia educației*, Editura Fundației România de Mâine, București. Ionescu, Miron (coord.) (2007), *Abordări conceptuale și praxiologice în științele educației*, editura EIKON, Cluj-Napoca. Negovan, Valeria (2013), *Psihologia învățării*, Editura Universitară, București. Negret, Ion; Pânișoară, Ovidiu, (2008), *Știința învățării*. De la teorie la practică, Editura Polirom, Iași. Sălăvăstru, Dorina (2004), *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași. Sălăvăstru, Dorina (2009), *Psihologia învățării*, Editura Polirom, Iași. Stănculescu, Elena (2013), *Psihologia educației*, Editura Universitară, București.

### 2. Discipline pedagogice

Evoluția și dezvoltarea științelor educației – modele de diferențiere a disciplinelor și principalele etape în dezvoltarea sistemului științelor educației. Pedagogia, știință a educației – specificul pedagogiei ca știință. Relația pedagogiei cu alte științe – psihologia, biologia, sociologia, filosofia, istoria, informatică, tehnică. Perspective asupra educației – caracteristicile și funcțiile educației (socio-umane, tehnico-economice, politice, culturale, educaționale). Educația și provocările societății contemporane – noua problematică a educației contemporane, modelul multiplicării perspectivelor educaționale (globalizarea, localizarea și individualizarea educației), axele de dezvoltare a educației în viitor. Educația permanentă – principii definitorii și sistemul educației permanente. Educația formală, educația nonformală, educația informală. Școala - un posibil model pentru școala viitorului. Parteneriatul școală – familie – comunitate. Conținuturile generale ale educației – educația morală, educația intelectuală, educația tehnologică, educația estetică și educația fizică. Noile educații – caracteristici și modalități de realizare. Conceptul de curriculum – evoluția conceptului, semnificații, tipuri de curriculum. Domenii de cercetare – analiza multidimensională a conceptului. Finalitățile educaționale – caracteristici, funcții și categorii de finalități. Conținuturile învățământului – tipuri de conținuturi, selecția și organizarea conținuturilor.

Timpu de învățare – categorii temporale și relevanța lor din perspectiva modelului învățării depline. Planul-cadru de învățământ, programa școlară și manualul școlar – funcțiile documentelor curriculare, principiile de realizare și evaluare. Produsele curriculare auxiliare – tipologie și criterii de selecție. Diferențiere și personalizare în proiectarea curriculum-ului – curriculum-ul la decizia școlii și modele de generare a opționalelor. Procesul de învățământ – obiect de studiu al teoriei și metodologiei instruirii. Obiectivele procesului de învățământ. Modele de instruire: modelul behaviorist, modelul cognitivist, modelul constructivist etc. Relația profesor-elev în contextul situațiilor educaționale. Stiluri de învățare. Stiluri de predare. Eficientizarea interacțiunii elev-profesor. Delimitări conceptuale. Modele și forme de organizare a instruirii. Metode și tehnici de formare/instruire – funcții, tipologii, descrierea unor metode cu caracter activ și interactive. Proiectarea pedagogică a activităților la nivelul procesului de învățământ. Etapele lecției. Proiectarea curriculară a activităților educative. Delimitări conceptuale. Funcțiile evaluării școlare. Impactul evaluării asupra proceselor de predare-învățare. Evaluarea inițială, evaluarea formativă, evaluarea sumativă. Evaluarea normativă și evaluarea criterială. Argumente pentru promovarea diferitelor strategii de evaluare a rezultatelor școlare. Metode de evaluare. Repere în elaborarea testelor – tipuri de itemi; etape și norme de elaborare. Determinări ale relației obiective – predare-învățare – evaluare. Evaluarea formativă și metodologia reglării proceselor de predare-învățare. Sisteme și criterii de apreciere a rezultatelor școlare. Distorsiuni în aprecierea rezultatelor școlare. Modalități de reducere a subiectivismului în aprecierea rezultatelor școlare. Valorificarea evaluărilor privind rezultatele școlare pentru ameliorarea procesului didactic

#### **Bibliografie selectivă:**

Cristea, Sorin, (2008), *Curriculum pedagogic*, Editura Didactică și Pedagogică, București; Cucos, C., (2002), *Pedagogie* (Ediția a II-a revăzută și adăugită), Editura Polirom, Iași; Florea, M. N., Țăranu, A. M., (2007), *Pedagogie*, Editura Fundației *România de Măine*, București; Florea, M. N., (2010), *Valorificarea evaluărilor privind rezultatele școlare pentru ameliorarea procesului didactic*; Editura ARS Academica, București; Gonța, Iulia, (2010), *Pedagogie. Definiții, scheme, tabele și întrebări pentru autoevaluare*, Editura Fundației *România de Măine*, București; Țăranu, A. M., (2009), *Școala, între comunitatea locală și provocările globalizării*, Institutul European, București.

### **3. Didactica specialității**

Finalitățile disciplinei școlare de specialitate. Definierea noțiunilor de: obiective-cadru, obiective de referință; competențe generale și competențe specifice. Identificarea locului disciplinelor școlare în aria curriculară corespunzătoare. Consultarea Planului cadru și a Curriculumului național (programe școlare pentru gimnaziu). Elaborarea unei programe de opțional, ca disciplină nouă. Metodologia formulării obiectivelor operaționale. Taxonomia obiectivelor și niveluri de analiză a acestora. Condiții și proceduri de operaționalizare. Elaborarea structurii unei lecții prin cel puțin două strategii de instruire bazate pe metode și tehnici interactive de grup. Mijloace de învățământ clasice și moderne necesare în predarea disciplinei psihopedagogice. Evaluarea rezultatelor elevilor și evaluarea procesului didactic ce a condus la obținerea lor. Proiectarea activității didactice: sensul proiectării activității didactice, cerințe care asigură eficiența proiectării didactice. Elaborarea documentelor de proiectare curriculară. Fișa de asistență la lecțiile observatorii – analiza și îmbunătățirea criteriilor de observare. Fișa de evaluare a lecțiilor de probă. Exerciții de simulare a lecțiilor de probă și analiza acestora pe baza indicatorilor din Fișa de evaluare a lecției de probă. Rolul catedrei, al cabinetului de specialitate și al activității de dirigenție în sistemul activității didactice.

#### **Bibliografie selectivă:**

Albulescu, I. (2003), *Didactica disciplinelor socio-umane*, Ed. Polirom, Iași, Cerghit, I. (2007), *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, Iași, Florea, Nadia, Mirela (2010), *Didactica specialității. Aplicații la discipline economice*, Editura Fundației *România de Măine*, București, Sălăvăstru,

Dorina (1999), *Didactica psihologiei*, Ed. Polirom, Iași, Șerdean, I., Goran, Laura (2004), *Didactica specialității – cu ilustrări din toate ariile curriculare*, Editura Fundației România de Mâine, București, Ionescu, M., Radu, I.(2001), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, Joița, Elena (coord.2008), *Formarea pedagogică a profesorului*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, Oprea, Crenguța (2007), *Strategii didactice interactive*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, Pânișoară, I.O. (2009), *Profesorul de succes*, Ed. Polirom, Iași, SNEE (2001), *Ghidul examenatorului*, Editura Aramis, București

**Proiectul didactic** – se va realiza la o disciplină școlară corespunzătoare programului de studiu absolvit, stabilind independent sau cu profesorul mentor de practică pedagogică, tipul lecției, locul de desfășurare și condițiile inițiale de realizare.

### **Cerințe privind susținerea portofoliului didactic în cadrul colocviului**

1. Durata prezentării va fi de 7 minute
2. Studentul va opta pentru susținerea unuia dintre cele 3 documente componente ale portofoliului.
3. Se recomandă ca prezentarea să se realizeze în format PowerPoint și să fie însoțită de imagini sau filme relevante pentru tema aleasă.
4. Temele prezentate, precum și bibliografia selectivă, pot fi completate cu propunerile studenților.